

Мақомоти ҳудудии андоз

*Доир ба татбиқи дурусти тағйиру иловаҳо
ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 31 августи соли 2012, №451*

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маълумоти Шумо мерасонад, ки дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 августи соли 2013, №361 ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 августи соли 2012, №451 тағйиру иловаҳо ворид карда шуд, ки аз 3 августи соли 2013 мавриди амал қарор доранд.

Дар мақтуби мазкур бо мақсади татбиқи дурусти тағйиру иловаҳо ва ба андозсупорандагон фаҳмондани моҳияти онҳо тағйиру иловаҳои мазкур мухтасар шарҳ дода мешаванд.

1. Бо назардошти дархости хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) пардохти андози иҷтимоӣ барои аъзои хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ, ки дар замини лалмӣ фаъолият менамоянд, дар як соли тақвимӣ ба ҷойи 12 моҳ, 7 моҳ муқаррар карда шуд. Минбаъд саҳмдорони хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ, ки дар замини лалмӣ фаъолият менамоянд, андози иҷтимоиро бо меъёри пасткардашуда, яъне 10 сомонӣ (ба ҷои 15 сомонӣ, ки то 1 январи соли ҷорӣ муқаррар шуда буд) ва танҳо барои 7 моҳ пардохт менамоянд.

Ҳамзамон, дар сурати ҳам дар замини лалмӣ ва ҳам дар заминҳои обӣ фаъолият доштани аъзои чунин хоҷагиҳо, онҳо андози иҷтимоиро вобаста ба ҳиссаи андози ягонаи замини лалмӣ нисбат ба заминҳои ғайрилалмӣ пардохт менамоянд.

Мисол: Аъзоёни хоҷагии деҳқонии “Бобоазиз” 10 нафарро ташкил дода, ҳам дар заминҳои лалмӣ ва ҳам дар заминҳои ғайрилалмӣ фаъолият мекунанд. Замини лалмӣ 10 гектар буда, андози ягонаи соли ҷорӣ он 80 сомони ро ташкил дод, заминҳои ғайрилалмӣ хоҷагӣ бошад, 20 гектар буда, андози ягонаи он 250 сомони ро ташкил медиҳад. Дар чунин ҳолат ҳиссаи андози ягонаи замини лалмӣ нисбат ба заминҳои ғайрилалмӣ 32 фоизро ($80:250 \times 100 = 32\%$) ташкил дода, андози иҷтимоӣ нисбати 3 нафар ($10 \times 32\% = 3,2$) барои 7 моҳ ва нисбати 7 нафари боқимонда барои 12 пурра пардохт карда мешавад.

2. Ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ваколат дода шуд, ки аз соли 2014 сар карда, ҳар сол бо дарназардошти сатҳи таваррум андозаҳои пардохт барои патентро индексатсия карда, бо фармоиши якҷоя муқаррар кунанд ва тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» онро ба қайди давлатӣ гиранд.

Вобаста ба чорӣ гардидани тартиби индексатсия шудани маблағи патент бояд қайд намуд, ки хангоми дар шакли фоиз муқаррар шудани меъёрҳо дар ҳолати тағйир ёфтани сатҳи таваррум таносуби ҳаҷми даромад ва ҳаҷми андозҳо худ ба худ танзим мегардад.

Бинобар ҳамин, бо мақсади таъмини адолатнокии гаронии андоз меъёрҳое, ки бо маблағ муқаррар карда мешаванд, аз ҷумла маблағи патент, бояд ҳар сол бо назардошти сатҳи таваррум индексатсия карда шаванд ва ба хотири риояи ҳамин принцип тартиби индексатсия намудани меъёрҳои патент барқарор карда шуд.

3. Дар банди 23 “Қоидаҳои андозбандии соҳибкорони инфиродие, ки дар асоси патент ё шаҳодатнома фаъолият менамоянд” иловаҳо ворид карда шуд, ки дар асоси он хангоми ҳисоб намудани андози иҷтимоӣ барои соҳибкорони инфиродие, ки тибқи шаҳодатнома фаъолият менамоянд, татбиқ гардидани коэффисентҳои минтақавӣ возеҳу равшан муқаррар шуда, дар ҳамин асос гуногунфаҳмиҳо аз байн бардошта шуд.

4. Дар зербанди «е» банди 28 ҷиҳати бо шаҳодатнома анҷом додани фаъолияти савдо ва (ё) хизматрасонӣ ва фаъолият доир ба хуроки умумӣ маҳдудият пешбинӣ шуда буд. Яъне, соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунандае, ки ба савдо, ё хизматрасонӣ ва ё фаъолият доир ба хӯроки умумӣ машғул буда, масоҳати ҷои фаъолиятшон зиёда аз 30 м² –ро ташкил меод, ӯҳдадор буданд шакли ташкилию ҳуқуқии худро иваз намуда, худро ҳамчун шахси ҳуқуқӣ ба қайд гиранд. Тибқи тағйиру иловаҳои воридгардида маҳдудияти мазкур аз байн бурда шуда, соҳибкори инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда танҳо дар сурати аз 500 ҳазор сомонӣ гузаштани даромади умумиаш ӯҳдадор мешавад, ки фаъолияти соҳибкории инфиродиро қатъ намуда, тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси андоз шакли ташкилию ҳуқуқии худро иваз кунад ва ҳамчун шахси ҳуқуқӣ ба қайд гирифта шавад.

Ҳамзамон, мутобиқ ба талаботи зербанди «ж» банди 28 Қоидаҳо субъектҳое, ки ба хизматрасониҳои варзишӣ машғуланд, ҳуқуқ надоштанд ба ин намуди фаъолият ҳамчун соҳибкори инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда машғул шаванд. Дар асоси тағйиру иловаҳо чунин маҳдудият аз байн бардошта шуда, минбаъд субъектҳое, ки ба чунин фаъолият машғуланд, метавонанд худро ҳамчун соҳибкори инфиродӣ ба қайд гиранд.

5. Ба Номгуи намудҳои фаъолияти соҳибкории инфиродӣ дар асоси патент ва андозаҳои пардохт барои патент (замимаи 2 ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 августи соли 2012, № 451) чунин тағйирот ворид карда шуд:

- дар банди 8 (Фурӯши қисмҳои эҳтиётии воситаҳои нақлиёт, мол ва таҷҳизоти барқӣ) андозаи пардохт барои патент дар як моҳ аз 240 сомонӣ то 200 сомонӣ паст карда шуда, фурӯши молҳои мазкур танҳо аз растаҳо анҷом дода шуда метавонад;

- бо мақсади аз байн бурдани гуногунфаҳмиҳо дар банди 9 (Фурӯши гайристатсионарии молҳои омехтаи ниёзи мардум ва маҳсулоти хӯрокаи

дар растаҳо) Номгӯй меъёри ченаки «м²» (метри мураббаъ, яъне ҳаҷми маҳалли савдо) ба «м» (метр, яъне дарозии раста) ва рақами «10» ба «20» иваз карда шуд. Яъне, ба соҳибкори инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда имконият дода шуд, ки минбаъд дар масоҳати то 20 метр будани раста (ғайристационарӣ) бо патент фаъолият намояд. Дар баробари ин, соҳибкор ӯҳдадор аст барои ҳар як метри аз 4 метр зиёди раста ба маблағи 30 сомонӣ (20 сомонӣ андоза даромад ва 10 сомонӣ андоза иҷтимоӣ) иловатан маблағ пардохт намояд;

- дар банди 10 (Фурӯши молҳои омехта дар нуқтаҳо ва биноҳои алоҳидаи стационарӣ то 6м² (бидуни тақсимои дохили биноҳои калон ба якҷанд нуқтаҳои савдо)) меъёри ченаки “6м²” ба “8м²” иваз карда, масоҳати фаъолият бо патент дар нуқтаҳои стационарӣ аз 10м² то 20м² зиёд карда шуд. Яъне, минбаъд соҳибкор метавонад дар масоҳати то 20м² (стационарӣ) бо патент фаъолият намояд, вале ӯҳдадор аст барои ҳар як метри квадрати аз 8м² зиёд ба маблағи 45 сомонӣ (30 сомонӣ андоза даромад ва 15 сомонӣ андоза иҷтимоӣ) иловатан маблағ пардохт намояд;

- бо мақсади содда намудани тартиби пешбурди фаъолияти соҳибкорӣ бандҳои қаблӣ 11 (Фурӯши маҳсулоти бофташуда ва гулдӯзикардашуда, аз ҷумла зардӯзӣ, сарпӯш ва маҳсулоти мӯина) ва 13 (Фурӯши сандуқҳо, гаҳвораҳо, зарфҳои ҷубини миллӣ ва маҳсулоти ба онҳо монанд, маҳсулоти кулолӣ ва танурҳо, асбобҳои мӯсиқӣ) бо ҳам якҷоя карда шуд. Дар натиҷа намудҳои фаъолиятҳои дар банди 13 пешбинишуда ба банди 11 илова карда шуда, маблағи патент барои фурӯши маҳсулоти ҳунароҳои бадеии ҳалқӣ ба ҳисоби миёна 15 сомонӣ (105 - 15=90) кам карда шуд. Барои фурӯши маҳсулоти бофташуда ва гулдӯзикардашуда (банди 11 қаблӣ) баландшавии андозаи пардохт барои патент аз 75 сомонӣ то 90 сомонӣ аз 1 сентябри соли 2013 мавриди амал қарор дода мешавад;

- бо назардошти нисбатан камдаромад будани намудҳои фаъолияти дар банди 12 пешбинигардида (Фурӯши маҳсулоти конселярӣ ва бозичаҳои кӯдакона), ба банди мазкур намудҳои фаъолият оид ба «фурӯши рузномаҳо, маҷаллаҳо, тақвимҳо ва китобҳо дар кӯча, фурӯши молҳои қаблан дар истеъмолбуда» илова карда шуд. Яъне барои фурӯши рузномаҳо, маҷаллаҳо, тақвимҳо ва китобҳо дар кӯча, фурӯши молҳои қаблан дар истеъмолбуда доштани патент кифоя мебошад;

- дар банди 13 Номгӯй дар ҳолати аз 4 м зиёд гардидани растаи савдо шаҳодатномаи соҳибкори инфиродӣ дода мешавад;

- бо мақсади аз байн бурдани гуногунфаҳмиҳо дар банди 14 (қаблӣ) ченаки «м²» (метри мураббаъ, яъне ҳаҷми маҳалли савдо) ба «м» (метр, яъне дарозии раста) иваз карда шуд;

- бо мақсади паст намудани ҳаҷми андозаи иҷтимоӣ барои фаъолияти соҳибкорӣ дар банди 25 маблағҳои андоза даромад мутаносибан аз 450 ба 500 сомонӣ ва андозаи иҷтимоӣ аз 150 ба 100 сомонӣ, дар банди 31 маблағи андоза даромад мутаносибан аз 390 ба 440 сомонӣ ва андозаи иҷтимоӣ аз 150 ба 100 сомонӣ ва дар банди 43 маблағи андоза даромад

мутаносибан аз 300 ба 350 сомонӣ ва андози иҷтимоӣ аз 150 ба 100 сомонӣ иваз карда шуд. Ҳамзамон, бо назардошти он ки дар баробари дар ин бандҳо 50 сомонӣ кам карда шудани андози иҷтимоӣ дар ҳамин ҳаҷм андози даромад зиёд карда шуд, дар натиҷа маблағи умумии пардохт барои патент дар ин бандҳо тағйир наёфт. Тағйироти мазкур тибқи дарҳости соҳибкорони инфиродие, ки дар асоси шаҳодатнома фаъолият менамоянд, бо мақсади кам кардани маблағи андози иҷтимоӣ барои онҳо мебошад. Зеро мутобиқи қисми 2 моддаи 216 Кодекси андоз “Барои соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома амалкунанда меъёри андози иҷтимоӣ ба сифати шахсони суғурташуда ба 1,0 фоизи манбаи андоз, вале на камтар аз андозаи ҳадди аксари андози иҷтимоӣ барои соҳибкори инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда муқарраршуда, новобаста ба андозаи даромади гирифташуда, баробар мебошад”;

- бо назардошти он, ки дар асоси тағйиру иловаҳо бандҳои 11 ва 13 муттаҳид карда шуданд, бинобар ин бандҳои 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 ва 31 мутаносибан бандҳои 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 ва 30 ҳисобида мешаванд;

- банди нави 31 дар таҳрири зерин илова карда шуд: «Ба иҷора додани либоси тӯёна (ба истиснои шаҳрҳои Душанбе, Хучанд, Қўрғонтеппа ва Кўлоб) (360 сомонӣ андози даромад ва 80 сомонӣ андози иҷтимоӣ, дар маҷмӯъ 440 сомонӣ)». Яъне, соҳибкорони инфиродӣ метавонанд ба фаъолияти мазкур бо патент машғул шаванд, ба истиснои шаҳрҳои Душанбе, Хучанд, Қўрғонтеппа ва Кўлоб. Албатта барои соҳибкорони инфиродӣ дар шаҳрҳои Душанбе, Хучанд, Қўрғонтеппа ва Кўлоб низ ба ин намуди фаъолият машғул шудан мумкин аст, аммо дар асоси шаҳодатнома;

- ба банди 35 намудҳои фаъолияти «дўзандагӣ, косметикӣ, сартарошӣ, хизматрасониҳои таълимӣ-репититорӣ» илова карда шуд, яъне аз 3 августи соли 2013 барои дар асоси патент анҷом додани чунин фаъолияти соҳибкорони инфиродӣ иҷозат дода шуд;

- дар банди 36 тағйирот ворид карда, тибқи он намудҳои фаъолияти “таъмири воситаҳои нақлиёт, вулканизатсия, нусхагирӣ, таъмири асбобҳои мусиқӣ, корҳои оҳангарии асбобҳои рўзгор (ба истиснои истехсоли дарвоза, тиреза ва панҷара)» илова карда шуд, яъне минбаъд ин намуди фаъолияти соҳибкорони инфиродӣ дар асоси патент ба роҳ монда мешавад;

- ба Номгуи мазкур бандҳои 48 ва 49 бо мазмуни зерин илова карда шуд:

а) банди 48 “Фаъолияти байторӣ”. Андозаи пардохти маблағи патент барои ин фаъолият 120 сомонӣ (80 сомонӣ андози даромад ва 40 сомонӣ андози иҷтимоӣ) дар як моҳ пешбинӣ карда шуд;

б) банди 49 “Фаъолияти омӯзиши хунаҳои миллӣ, дўзандагӣ, бофандагӣ, дуредгарӣ, кандакорӣ, рассомӣ, рангуборкунӣ, наққошӣ, семинарҳо ва дарсҳои иловагӣ”. Андозаи пардохти маблағи патент

барои намудҳои мазкури ғаъолият 90 сомони (60 сомони андози даромад ва 30 сомони андози иҷтимоӣ) дар як моҳ пешбинӣ карда шуд.

Сардорони мақомоти ҳудудии андоз вазифадор карда мешаванд, ки тамоми кормандонро бо мактуби дастурии мазкур шинос карда, доир ба он семинари омӯзишӣ гузаронанд ва протокол тартиб дода, нусхаи онро ба Кумитаи андоз пешниҳод намоянд. Инчунин бо соҳибкорони инфиродӣ корҳои тавзеҳотӣ фаҳмондадиҳӣ гузаронида, моҳияти мактуби мазкурро ба онҳо расонанд ва нусхаҳои мактуби мазкурро дар лавҳаҳои бозорҳо ва марказҳои савдою хизматрасонӣ ҷойгир намоянд.

Раис

Н. Давлатов